

Bevarandeplan för Natura 2000-område Hallandsås nordsluttning

SE0420283

pSCI beslutat av Regeringen 2002-01.

SCI fastställt av EU- kommissionen 2004 12.

Bevarandeplan kungjord av Länsstyrelsen i Skåne län 2005-12-16.

Kommun : Båstad
Läge : Ca 2 km öster om Båstad
Markägare : Enskilda
Areal : 113,4 hektar

Hallandsås nordsluttning är förutom ett Natura 2000-område också:

- av riksintresse för naturvård (N3:a Hallandsåsen) och friluftsliv (L:F1, Bjärehalvön med Hallandsåsen och Rönneå)
- i länets Naturvårdsprogram "Från Bjäre till Österlen" (LstNP L: 15a, c & d)
- upptaget i Båstads kommunens Naturvårdsplan
- ett område med flera nyckelbiotoper och objekt med naturvärden
- ett område med flera fornlämningar framför allt i den östa delen
- Området ingår som del i de befintliga naturreservaten Hallandsåsens nordsluttning och Tappesås

Vad betyder Natura 2000?

Natura 2000-områdena ska bidra till att skyddsvärda naturtyper och arter får ett långsiktigt bevarande. Att en mark brukas på ett lämpligt sätt är i många fall en förutsättning för att skyddsvärda naturtyper och arter ska kunna bevaras. Bevarandeplanen ska peka ut naturvärdena för ett område och beskriva vad som krävs för att värdena långsiktigt ska finnas kvar.

Naturtyper enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 nedan samt bilaga 1) konstaterades vid fältbesök 2002.

Tabell 1. Hallandsås nordsluttning naturtyper med areal (2002).

NATURTYP	Areal(ha)
Boreonemorala äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora (9020)	35,7
*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)	6,4
Bokskog av fryle-typ (9110)	12,3
Bokskog av örtrik typ (9130)	31,0
*Lind-lönnskogar i sluttningar och raviner (9180)	4,2
Totala arealen naturtyper:	89,6
*Prioriterad naturtyp enligt Natura 2000	

Bevarandesyfte och bevarandemål

Det övergripande bevarandesyftet är att upprätthålla ovan nämnda naturtyper i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

För Hallandsås nordsluttning innebär detta följande bevarandemål:

- Respektive naturtyp bibehåller eller ökar sina arealer enligt tabell 1.
- Åldersstrukturen i skogen som helhet ska vara diversifierad, samt att andelen död ved i olika dimensioner både liggande och stående och äldre träd ska vara hög.
- Förekomsten av rödlistade växt- och djurarter, som är knutna till habitatet (se bilaga 2), ska bevaras och utvecklas, så att de kan föryngra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning

Hallandsås nordsluttning är ett ädellövskogsdominerat område. I områdets sluttning finns örtrika blandädellövskogar med ett flertal bäckraviner medan de övre delarna är övervägande bokskog med sumpskogar med rikare vegetation utmed surdrag och bäckar. I området finns flera mindre granplanteringar samt hyggen med igenväxningsvegetation. Berggrunden på åsen består av gnejs med överliggande jordart som domineras av lerfri morän. Moränen är kalkhaltig på flera ställen. Den kalkrika moränen tillsammans med rörliga vattnet skapar förutsättningar för en artrik lundflora i stora delar av området. I de nedersta delarna av sluttningen förekommer dessutom ett mindre område med postglacial sand med block.

Naturtyp

I sluttningarna finns *Boreonemoral* äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora (9010) som här domineras av alm, ask klibbal och vårtbjörk i trädskiktet med inslag av lönn, ek fågelbär och sykomorlönn. Fältskiktet är frodigt med framförallt skogsbingel. Andra arter är hässlebrodd och mellanhäxört. Skogen är flerskiktad med många grova träd och gott om ved. Bland buskarna finns hassel, hägg hagtorn och fläder. Flera mossor förekommer såsom trubbfjädermossa och ärgmossor. I större branta bäckraviner och i branta partier finns *Lindlönnskogar i sluttningar och raviner* (9180) som domineras av ask, alm och lönn men där finns även klibbal, rönn och bok. I fältskiktet förekommer bland annat svalört, harsyra, vitsippa, skogsbingel och olika ormbunkar.

I lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) växer klibbal och ask eller björk. I fältskiktet gullpudra, skogsbräsma kärrfibbla men även mellanhäxört, skämstarr eller småvänderot.

Bokskogarna domineras framförallt av *Bokskog av örtrik typ* (9130), men även något av *Bokskog av fryle-typ* (9110) finns. Den örtrika bokskogen är heterogen med avseende både på näringsrikedom och på fuktighetsgrad. Här påträffas förutom bok också inslag av ek, lönn och

björk. Ask och klibbal finns i friska och fuktiga partier. I vissa delar förekommer framförallt harsyra i fältskiktet medan i andra även skogsbingel, lundarv, myskmadra och lundslok.

Av de rödlistade arter (se bilaga 3) som påträffats i området är flertalet knutna till skuggig och fuktiga ädellövskogshabitat och framförallt äldre skogar. Den rödlistade insekten, gulryggig fältmätare, är knuten till springkorn som finns i skuggiga och fuktiga miljöer (se bilaga 2).

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Ett nära samarbete mellan berörda myndigheter och den som äger eller brukar en mark är en av de viktigaste förutsättningarna för att ett områdes värdefulla livsmiljöer och arter ska finnas kvar.

På sikt skall skogarna i området lämnas i huvudsak orörda med fri utveckling för att gynna hotade arter knutna till skuggiga och fuktiga ädellövskogar. Områden som idag är barrskog skall överföras till ädellövskog.

Ytterligare information om naturtyper och Natura 2000-arter i tabell 1 kan hämtas från Naturvårdsverkets art- och biotopvägledning under rubrikerna "Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus" och "Ekologiska krav". Se Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Risk för skada

De största riskerna för områdets naturtyper är:

- Avverkning i av skog som hyser rödlistade arter eller potential för dessa inom eller i anslutning till området.
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och förändrad markanvändning i området såväl som i angränsande områden.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.
- Markberedning, dikning och annat som förändrar hydrologin.

Ytterligare information om naturtyper och Natura 2000-arter i tabell 1 kan hämtas från Naturvårdsverkets art- och biotopvägledning under rubriken "Hotbild". Se Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Bedömning av bevarandestatus

Vid fältbesök konstaterades bevarandestatusen för områdets naturtyper (se tabell 2 nedan)

Tabell 2. Bevarandestatus 2002 för områdets naturtyper.

NATURTYP	Bevarandestatus
Boreonemoral a äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora (9020)	Gott bevarande- Ordinärt bevarande

*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)	Gott bevarande
Bokskog av fryle-typ (9110)	Mycket gott bevarande
Bokskog av örtrik typ (9130)	Gott bevarande
*Lind-lönnskogar i sluttningar och raviner (9180)	Ordinärt bevarande
*Prioriterad naturtyp enligt Natura 2000	

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Markägare har rätt till ersättning om tillstånd inte kan ges och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten har. Mer information finns i Naturvårdsverkets broschyr ”Natura 2000 Värdefull natur i Sverige” och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Skydd

Området ingår i två befintliga naturreservat, Hallandsåsens nordsluttning och Tappesås, men formellt skydd saknas ännu för områdets skogar. En översyn av reservatens föreskrifter skall göras, samtidigt skall skötselplaner upprättas.

Skötsel

Skötselplan fastställs i samband med översyn av befintliga naturreservat.

Restaureringsåtgärder

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områdena och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå dessa mål är ett gott samarbete mellan staten och den/de som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare/arendator kan ersättning fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen. Mer information om regler, ansvar och ersättningar i samband med Natura 2000 finns i Naturvårdsverkets broschyr ”Natura 2000 Värdefull natur i Sverige” och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Löpande skötsel

- Överföra barrskogar till ädellövskog.
- Gynna en olikåldrig skog blandädellövskog med återväxt av stora ädellövträd
- Öka andelen andel död ved i bokbestånden.
- Borttagning av granplantor i bokbestånden
- I områden där skogsbete har förekommit nyligen kan/bör detta återupptas.

Viktigt att tänka på

Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsvårdsstyrelsen kontaktas.

Uppföljning

1. Kontroll av naturtypernas areal vart 5 – 6 år.
2. Sammanställning och utvärdering av skydd samt meddelade tillstånd mm.

Övrigt

Bevarandeplanen gäller tillsvidare. Om uppföljningen ger anledning att göra en översyn av planen skall så ske.

Referenser

- Artdatabankens Artfaktablad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
Artdatabanken information till Länsstyrelsen i Skåne län om rödlistade arter, GIS-skikt.(datum)
Fritz Ö 1999. Inventering av nyckelbiotoper inom naturskyddade områden på Hallandsås nordsluttning i Båstads kommun 1999.
Länsstyrelsen i Kristianstads län (1996). *Från Bjäre till Österlen*.
Länsstyrelsen i Skåne län (2003), Information lagrad i Kartongen (GIS-skiktsgrupperna Miljö resp. Lantbruk) (datum)
Naturvårdsverket (2003). Art- och naturtypsvisa vägledning. Publicerade på <http://www.naturvardsverket.se/>.
Naturvårdsverket (1997), *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*.
Nordiska Ministerrådet (1998). *Vegetationstyper i Norden*. (ed. Lars Pålsson). TemaNord Miljö 1998:510. Nordiska Ministerrådets sekretariat.
Löfgren, R. & Andersson, L. (2000). Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverket Rapport 5081.
Gärdenfors, U. Rödlistade arter
Brameryd, T. & Holgersson, A. Naturreservatet Hallandsåsens nordsluttning, Båstad kommun.
Naturvårdsundersökning. (1978). Länsstyrelsen i Kristianstads län. Opubl.
Banverket. (2000). Årsrapport 1999 för ekologiskt kontrollprogram. Opubl.

Bilagor

1. Naturtyper enligt Natura 2000
2. Rödlistade arter

Upprättad av Länsstyrelsen i Skåne län
Planförfattare: Gudrun Berlin
Senast reviderad 2005-12-07 av Nils Carlsson

Bilaga 2: Rödlistade arter Hallandsås nordsluttning - äldre fynduppgifter (1960-1989) inom parentes.

	Hotkategori	Namn	Vetenskapligt namn
ÄDELLÖVSKOG			
- Fåglar	VU	Mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor*</i>
	NT	Nötkräka	<i>Nucifraga caryocatactes*</i>
- Insekter/skalbaggar	NT	Gulryggig fältmätare	<i>Ecliptopera capitata**</i>
- Kärlväxter	NT	Månviol	<i>Lunaria rediviva*</i>
- Lavar	VU	Stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera*</i>
	NT	Orangepudrad klotterlav	<i>Opegrapha ochrocheila*</i>
	NT	Bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida*</i>
	NT	Klosterlav	<i>Biatorrella monasteriensis*</i>
- Mossor	VU	Västlig husmossa	<i>Loeskeobryum brevirostre*</i>
	NT	Alsidenmossa	<i>Plagiothecium latebricola*</i>
	NT	Dunmossa	<i>Trichocolea tomentella*</i>

ANDRA/FLERA HABITAT

VU Sårbar
NT Missgynnad

* Tillägg till Natura 2000 databasen, Ö. Fritz 1999.

**Tillägg till Natura 2000 databasen, Artdatabanken
2004-05-13 Gudrun Berlin

